

Op de Hoogte

Onafhankelijk huis aan huis gezinsblad voor Wagenborgen

Jaargang 36 week 10 nummer 09

Maandag 3 maart 2025

Herdenking bij het Joods Monument "Groot Bronswijk" in Wagenborgen

Op dinsdag 11 maart 2025 zal de jaarlijkse herdenking plaats vinden bij het Joods monument op het voormalig terrein van Psychiatrisch Ziekenhuis Groot-Bronswijk. Het monument dat in 2006 werd onthuld en in het voorjaar van 2016 het "Compliment voor een Monument" mocht winnen, het meest indrukwekkende oorlogsmonument van de provincie Groningen.

Tijdens de herdenking van dit jaar zullen we opnieuw stilstaan bij het feit dat op maandag 9 maart 1943 om 10.50 uur, vier joodse bewoners van de Stichting T.C.L. werden weggehaald. Via Westerbork reisden zij naar het vernietigingskamp Sobibor in Polen om daar op vrijdag 13 maart bij aankomst te worden vermoord en verbrand.

We willen op deze morgen: Betje en Sientje Stoppelman, Heintje Levie en Heiman Aptrout gedenken. We zullen dit doen door het uitspreken van korte toespraken, door het noemen van de namen van de slachtoffers, door passende muziek door het ensemble "Bollen & Co" en met het voordragen van gedichtjes of verhaaltjes, geschreven en voorgedragen door kinderen van Kindcentrum "De Kronkelaar". Leerlingen van groep 5 en 6 zullen dan ook een belangrijke rol spelen tijdens deze herdenking.

Bestuursvoorzitter van Lentis mevrouw Esther Kuiper en wethouder Pier Prins van de Gemeente Eems-Delta zullen een toespraak houden. Vertegenwoordigers van verschillende organisaties uit Wagenborgen, oud Groot-Bronswijkers en dorpsbewoners zullen hierbij aanwezig zijn.

De herdenking begint precies om 10.50 uur. Het spreekt vanzelf dat u een bloem of kiezel neer kunt leggen aan de voet van het monument. U vindt het aan de Hibiscusstraat in Wagenborgen.

Aansluitend is een ieder van harte genodigd om in "De Ontmoeting" naast de Petruskerk van Wagenborgen, onder het genot van een kopje koffie, nog wat na te praten.

Wij vergeten niet

Dorpstelefoon

Helaas was de dorpstelefoon twee weken niet bereikbaar. Gelukkig is hij weer in de lucht!

U kunt dus teruggebeld worden met het nummer van de dorpstelefoon. Dat is: 06 21 95 02 34

En u kunt daar weer naar toe bellen voor uw vragen of wanneer u graag terug gebeld wilt worden door de Dorpsondersteuner Janita

Afsluiting "Speel mee met IC!"

Maandag 10 maart, is het zover! Het leerlingenproject "Speel mee met IC!" met groep 6 van Basisschool de Kronkelaar wordt afgesloten. De jeugd zal met trots laten horen wat ze de afgelopen weken onder leiding van docent Annejet Dijkman allemaal op hun instrument geleerd hebben. Samen met het orkest van In Corpore komt er van alles voorbij: vrolijke muziek, bekende popnummers en ook solo nummers worden niet geschuwd.

Het concert vindt plaats in de Petruskerk. Aanvang 19.30 uur, toegang is gratis. Iedereen is welkom!

Vrijwilligers Netwerk

06 21 95 02 34

Telefonisch bereikbaar
van maandag t/m vrijdag van 9:00u tot 12:00u
Voor uw hulpvragen aan de vrijwilligers of de
dorpsondersteuner.
Of voor als u graag vrijwilliger wil worden.

Boekenkluis

Wij zijn open op dinsdagmorgen en
zaterdagmorgen van 10.00 uur - 12.00 uur.
Kom gezellig langs voor een kopje koffie en om
een leuk boek uit te zoeken.
Daarnaast kunt u boeken inleveren vanaf het jaartal
2000 (geen encyclopedieën).

De Dorpstaxi

De dorpstaxi rijdt voor alle inwoners die in het dorp
ergens naar toe willen en even zonder eigen vervoer
zitten. Vooral ook voor ouderen, die het leuk vinden
om zomaar eens even rond te kijken in het dorp, op
plekjes waar ze zelf niet meer zo eenvoudig kunnen
komen. En voor nieuwe inwoners van ons dorp en
mensen die tijdens de rit even gezellig met één van
de chauffeurs willen praten! Maak een afspraak voor
een rit, (liefst enkele dagen tevoren) via de
dorpstelefoon van VNW: **tel. 06 21 95 02 34.**

Huisartsen weekenddienst

Buiten de aangegeven openingstijden van de
huisartsenpraktijk kunt u uitsluitend voor
spoedgevallen contact opnemen met de CDDG
(Centrale Dokters Dienst Groningen) bereikbaar via
telefoonnummer

0900-9229 (€ 0,10 p/min.)

Dit geldt maandag t/m vrijdag van 's avonds 17.00 uur
tot de volgende morgen 8.00 uur en gedurende het hele
weekend. Tevens geldt het voor feestdagen.

Ons Centrum

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: J. de Groot, 0596 542075 / 06 101 53 954

De Ontmoeting

Zalenverhuur voor verenigingen en particulieren.

Beheer: Fam. Zandinga, 06 54 29 16 61

Colofon

Redactie adres

Tonnistil 40 9945 RZ Wagenborgen
Tel: 06 23 89 36 43
E-mail: opdehoogte1@hotmail.com

Redactie

Klaas Koning
Bert Krol

Sanne van Os

Fotograaf: Marc Zijlstra

Druk: Weemhof De-Sign

Kerkstraat 31 te Wagenborgen
tel. 06 25 11 61 10

Financiën

Tjaard Moedt Tonnistil 11 Tel: 0596 541911

Bankrekening: NL 45 RABO 0110421426

t.n.v. Stichting dorpskrant Op de Hoogte

Kopij/advertenties

inleveren donderdag **voor 18.00 uur**

Op redactie adres Tonnistil 40

of via e-mail: **opdehoogte1@hotmail.com**

Website:

www.odhw.nl

Advertentie-tarief

Alle prijzen zijn excl. 21% BTW

Per cm² € 0.25 per cm²

Bedankje € 3,00

H'tje (te koop) € 2,50

H'tje (verloren e.d.) gratis

Familieberichten € 0.45 per cm²

**Op de Hoogte is niet aansprakelijk voor eventueel
geleden schade door het niet plaatsen van een
artikel !! Druk en of zetfouten voorbehouden.**

huisartsplus⁺
Medisch Centrum de Noord-Ooster

Apotheekhoudende Huisartsenpraktijk

Bethel 6, 9945MB Wagenborgen

T: 0596 - 541535

www.medischcentrumdenoordooster.huisarts-plus.nl

Kerkdienst Gereformeerde Kerk

Zondag 9 maart

09:30 uur Pastor de Kruijf

De kerkdienst is te zien en te beluisteren via:
www.gk-wagenborgen.nl

Kerkdienst Eems Dollard Gemeente

Woensdag 5 maart - Aswoensdag

19:30 u. Avondgebed

Zondag 9 maart

09:30 uur ds. R.B. Rienstra

Uitvaartver. "De Laatste Eer"

Parklaan 8 Hoogezand Tel.: 0598 399036
Contactpersoon J. Kok tel 0596 541833

GEVONDEN

Gevonden: Fiets sleutel met een sleutelhanger eraan met de naam Burghgraef. Gevonden op het fietspad langs het Hondhalstermeer nabij Klein Finland.

Tel: 06-20906262

Lokaal Belang Eemsdelta dient motie in voor dimmen van windmolenverlichting

[Eemsdelta, 26 februari 2025] – Lokaal Belang Eemsdelta heeft tijdens de gemeenteraadsvergadering op 26 februari 2025 een motie ingediend met als doel het dimmen van de windmolenverlichting in de gemeente Eemsdelta. Met deze motie wil de partij bijdragen aan een vermindering van de overlast die omwonenden ervaren door de felrode waarschuwingsverlichting op windturbines. Dit kan worden bereikt met naderingsdetectie, een technologie waarbij de verlichting alleen wordt ingeschakeld wanneer er daadwerkelijk vliegtuigen in de buurt zijn.

Volgens Martijn Meijer, woordvoerder van Lokaal Belang Eemsdelta, is de motie van groot belang omdat veel inwoners hinder ondervinden van de continue verlichting, wat invloed heeft op hun leefbaarheid en nachtrust. “Wij vinden dat exploitanten van windparken hun maatschappelijke verantwoordelijkheid moeten nemen en naderingsdetectie moeten implementeren,” aldus Meijer.

De motie verzoekt het college om in overleg te treden met exploitanten en te onderzoeken welke gezamenlijke stappen kunnen worden gezet om de implementatie van naderingsdetectie te versnellen. Daarnaast wordt het college verzocht om de raad uiterlijk in het tweede kwartaal van 2025 te informeren over de voortgang en mogelijke vervolgstappen.

De motie werd mede-ingediend door de PvdA, VVD, GroenLinks en Eerlijk Democratisch Eemsdelta (EDE). Tijdens de vergadering kreeg de motie brede steun en werd unaniem aangenomen. Het college, bij monde van wethouder Hans Ronde, omarmde de motie en gaf aan zich actief in te zetten voor de uitvoering ervan.

Meubelhuis Veendam

"Groots in industriële meubelen voor een betaalbare prijs."

Van stolbergweg 183 Veendam • 0598 - 744221
Uw woon- en slaapspecialist

Voor alles op het gebied van

- Wonen
- Vloeren
- Slapen
- Raamdecoratie

Wij bezorgen & monteren gratis

"Centraal gelegen in Groningen, Meubelhuis Veendam"

• Gratis bezorging • Ruime parkeerplaats • Diverse programma's uit voorraad leverbaar • Interieuradvies aan huis • Deskundig personeel

OPENINGSTIJDEN: Maandag t/m vrijdag 09.30 tot 17.30 uur. Donderdag koopavond tot 21.00 uur. Zaterdag 09.30 tot 17.00 uur

Partyboerderij & Indoor Speelparadijs De Leeuwenborg.

De gelegenheid voor elk feest.

www.deleeuwenborg.nl

Pastorieweg 14, 9943 TG Nieuw Scheemda (0598-446464)

HONKkoop ELEKTRO

Wilfred Honkoop
T 06-55852683
info@honkoopelektro.nl

Lid van
UNETO-VNI

Hoofdweg West 76
9944 EB Nieuwolda
www.honkoopelektro.nl

Dorpsagenda

- 3 maart:** Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.
4 maart: Gebiedsregisseur Bokko Jan Huitema aanwezig in de Steunhörn. Van 10:00—11:30 u.
10 maart: Afsluiting project Speel mee met IC!, Petruskerk, 19:00 u.
11 maart: Herdenking bij het Joods-Monument, 10.50 uur.
12 maart: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.
17 maart: Bakkie Troost in de Steunhörn. 10:00 – 12:00 u.
25 maart: Koffieochtend en info IMG in de Steunhörn, 10:00-11:00 uur
25 maart: Samen Eten, Ons Centrum. 17:00 u.
1 april: Gebiedsregisseur Bokko Jan Huitema aanwezig in de Steunhörn. Van 10:00—11:30 u.
2 april: Breicafé, Steunhörn, 19:30 u.
7 april: Bliksemactie In Corpore, vanaf 18:30 u.
8 april: Afhalen prijzen Bliksemactie In Corpore, 19:00 u. clubgebouw 't Schoultje.
9 april: Oud Papier-actie Wagenborger Boys. Vanaf 18:30 u.
14 april: Kleurclub in de Steunhörn. 19:30 u.
14 april: Bakkie Troost in de Steunhörn. 10:00 – 12:00 u.

Elke dinsdag en zaterdagochtend: Steunhörn: Boekenkuis open van 10 – 12 uur, voor boeken lenen, koffie & een praatje.

Elke dinsdag: Spreekuur dorpsondersteuner, Steunhörn van 9 – 12 uur. Voor hulp vragen, informatie en / of een vrijwilligerstaak in het dorp.

Elke dinsdagmiddag: Rummikub en kaartjes maken, Menterne, 14:30 u.

Elke dinsdagmiddag Klaverjassen in De Ontmoeting, aanvang 13:15 u.

Elke donderdagochtend: seniorengym in Sporthal Weerland, 10:00 u.

Elke woensdagmiddag: sjoelen, Menterne, 14:15 u.

Elke donderdagmiddag Bejaardensoos in Ons Centrum. 14:00- 16:30 u. Iedereen is welkom!

Elke vrijdagmiddag: Rummikub in Menterne, bij goed weer Jeu de Boules 14:00u.

Elke maandag, woensdag en vrijdag, 19:00 u. Hardlooptraining de Fietsende Hardloper. Vanaf Hoofdweg 23. Iedereen kan meedoen!

Elke eerste woensdag van de maand (m.u.v. de vakanties) inloopmoment NCG in de Steunhörn, 09:00 – 12:30 u.

Buurtzorg

Telefoon: 06 53 64 36 14

Te koop HOOI en STRO

LANDBOUWBEDRIJF WESTERHOF

Westerlaan 10
9937 TS Meedhuizen
Tel: 0596 533454 0653391046

JV INSTALLATIES

Elektro - Installatie - Airconditioning

- Airconditioning
  - Waterontharder
  - Elektrotechniek
  - Renovatie toilet
  - Installaties
- Jan Vedelaar
Hoofdweg 27
9945 PA Wagenborgen
T: 0623422155
E: info@jv-installatieswagenborgen.nl
www.jv-installatieswagenborgen.nl

Tel: (0598) 43 03 70 Fax: (0598) 43 04 45

VOLKSWAGEN UP! 1.0 BMT TAKE UP!

Hatchback
Handgeschakeld
Benzine

Kenteken XL-683-B
Km 34.977 km
Bouwjaar 2019

Oudeweg 124a
9628 CH Siddeburen

€ 10.950,=

Ook voor onderhoud en APK keuring voor alle merken auto's bent u bij ons aan het juiste adres
www.autobedrijf-josvermue.nl

Hou d ôlle Hebron n twijde leven kreeg

Meertmoand - Dialectmoand

Daarom deze keer een persoonlijk, realistisch verhaal in t dialect.

Hou d ôlle Hebron n twijde leven kreeg.

'Hebron' was aal n slim old paviljoun van de Stichting in Woagenbörge, soamen mit Bethel messchain wel ain van de oldsten van de stichting Tot Christelijke Liefdadigheid, moar toch vanôf de boetenkaant gezain, n mooi en stoatig ôl herenhoes. De T.C.L was in 1873 opricht deur de Drij Bronzen, twij vrijgezelle bruiers en ain vrijgezelle zuster, Jan, Wolter en Trijntje Brons, ainvoudige lû mit t haart op de juuste plek. Ze woonden op n oll steetje hier in dôrp en dou der van dij verschöppelingen bie heur aan deur kwammen om onderdak, dou werden ze mit laaifde binnen hoald en kregen ze n plek in heur hoes en zo dus n dak boven heur kop.

'Hebron' betaikent: Plek van Gemeenschap en Verbondenhaaid.

Dat was wis de juuste betaikenis veur dit gebaauw den der wazzen n een groep mannen in Hebron woonachtig en zai leefden door as n gemeenschap in verbondenhaaid en in vrede mit n kander. Het wazzen lû mit bepaarking en zwak van geest.

Het oude Hebron als statig oud Herenhuis

t Was in de zestiger joaren en der kwamen veul nije veurschriften veur de Stichtingen wat betrof de vaailigheid en de verzörging van de bewoners.

Hebron was slim old, brandgevoarlijk en aan vervangen tou en wur der besloten om n nij onderkommen te baauwen veur dizze bewoners. Ôl Hebron wur vervangen deur nijbaauw, geliekvloers en gain bovenverdaipen. Dus gain hoge gebouwen meer mit grode dagzoalen en sloapzoalen. n Nije Hebron, dicht bie nije Salem, (ôlle Salem was ôfbraand,) de Akkers, Helem en de Burcht. Bie de brand van Salem haar men leergeld geven hou gevoarlijk dij bovenverdaipens wazzen.

In 1961 wur der n jonge elektriciën aannomen op de Stichtingen, den der stonden grode, nijbouwplannen op stoapel. Zoas n nije centroale keuken en nije moderne paviljounen veur de patiënten. t Ging meroakel in dij joaren mit de Stichtingen, ze haren de wind in de zaailen.

Dij nije elektriciën was n schiere jonge vent, d oldste zeun van n melkvee holder achter Midhoezen. Nee, kooïn dat was naait zien ding. Aaltied mor weer, twij keer doags, aan dij 'koutitten trekken', zoas e dat zo plat zeggen kon. En din dat ôfmizzen, mit n kruwoagen vol kou stront over dij sums zo gladde mizplaank bie mizbult omhoog. Hai was der haaildaal kloar mit!

Körtleden was e as machinist van de voart ôfkommen en nou op zuik noar n boan aan waal. Hai haar zuk op aigen verzuik ôfmonsterd den doar was e op zien lêste zeeraais sikkom mit t schip 'de Zuidpool' en aal zien bemannen in n roazende störm mit gevoarlijke grondzeeën in Golf van Biskaje vergoan. De deklast, dij beston oet holt en bestemd veur de Bruijnzeelfabrieken in Zaandam, was begund te schoeven en zo was t schip in n fikse slagzie terecht kommen. Nee ook de zeevoart was niks veur hom, ondanks de staarke- en spannende verhoalen van zien zwoagers.

Klaas, zien kameroad en ôld collegoa, was elektriciën op de Stichtingen en dij trok hom over de streep om te solliciteren bie de Technische Dainst en zo kwam e in dainst van Groot Bronswiek. In t begun was t slim wennen west moar al gauw begon hai zuk thoes te vuilen in dij biezuudere wereld van gehandicapten en aarmen van geest.

De nije, jonge elektriciën vuil in de smoak bie d aandere waarklû van de Stichtingen. En van zulmens ook bie de jonge wichter, dij verpleegstertjes. Jonge jonge wat hebben ze hom voak veur t zootje had. Din wazzen zien schouklompen weer foetsie. Hadden ze dij gauw verstoppt as e zat te eten in eetzoal. En hai din op sokken moar zuiken en zuiken! Hai het zuk dou rap n poar waark schounen aanschaft, dij kon e aanhollen tiedens t eten. Of zien rood-zwaart geblokt petje, dij e op ain van zien zeeraaizen noar Engeland kocht haar in Brighton, joa dat petje möggen ze ook slim groag bezied stoppen. Och, t heurde der aal bie, bie dij tied en bie dij jonge mensen van de Stichtingen. Den, ondanks ale gein en gekkighaid, wös e dat ter gunders

n Tiedje was e ook weekend hulp in n mannenpaveljoun, joa wis, in dij ôlle Hebron. As ook op t interne transport. Din mös e in de weekenden koffie en thee in grode roustvrij stoalen kitten rondbrengen bie de paviljounen. Klokje en Brakkie, dat wazzen zien traauwe pazzipanten. t Was in dij tied slim stoer om personeel te kriegen veur zuk soort weekend boantjes. Joa, dij jonge boeren zeun wos van aanpakken, dat haar e van hoes oet wel mit kregen.

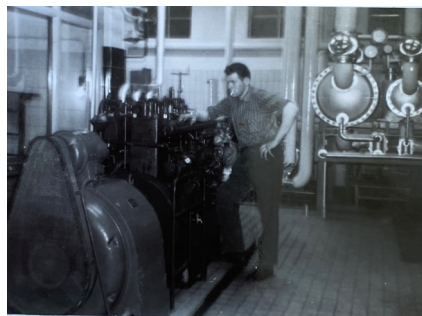

Weekendhulp in het oude Hebron

Verder op pagina 6

Moar t schierste in zien waark von hai de machinekoamer, t' Ketelhoes, t haart van de Stichtingen, woar e sums om beurt wacht luip bie dij grode motoren, of 'ketels', zoals ze voak ook wel

nuimt wurren, dat was nou net zien ding. Het leek hom n geweldige oetdoaging om loater storing-monteur te worden van zukse grode machines en motoren. Dat was zien grode dreum, den hai was n echte motorman.

Het Ketelhuis

Dou wur der op n,dag proat dat ôl Hebron öfbroken worden zol. Dij ôlle vertraauwde Hebron. Dij plek van gemainschop en verbondenhaaid. Joa, t was echt zo, t was zo wied, ôl Hebron zien doagen wazzen teld en wur binnen kört sloopt.

Ook de nije elektriciën heurde dat verhoal, hai môs op slag aan zien pa denken, de veeboer achter Midhoezen, dij aaltied roemte te kört kwam veur zien jonkvee en schoapen dij haail vroug in t veujoar öflammern mözzen. Messchain konden ze n deal sloeten mit de heren van t Hoofdgebauw. De heren dij op de centen paassen deden. Noa veul beroad en overleg kreeg e gruïn licht om het nog bruukboare holt, spanten en baalken veur n schappelijk pries over te nemen en ôf te voeren. Nou dat ôfvoeren was gain probleem din dat was net wat veur pa mit zien peerd en woagen. Der was veul goud holt bie van vlouers en zolders. Van dij dikke, ôllerwetse, massief holten planken, dij sums nog glommen van de bounwas.

Moar och heden, dou e drok bezig was om de planken op woagen te vleien, trapte hai in aal zien geestdrift en bevlogenhaaid in n verloren spieker van zo.n holten plaank. Dat gaf wel even n poar haarde knitters!! Gelukkig trapte der gaauw ain stief op de plaank dij aan zien vout vast zat en dou schoot plaank lös. Dij spieker was dwaars deur zien schouzool en zo in zien vout terecht kommen. Hai kreupelde nog wat noa mit zien aine vout moar opgeven was bie dizze jongkerel gain optie en zo kwammen dij planken, baalken en spanten van paveljoun Hebron op plek van bestemmen, t'haim van Klaain Gommelbörg achter Midhoezen.

Klaain Gommelborg, geschilderd op melkbus van het bedrijf

De jonge elektriciën haar pech, zien vout wur zo dik dat hij gain schoun meer aan kon en e bie dokter terecht kwam. Dij gaf hom n antibiotica kuur en met n poar doagen rust op stoul en bain op n kruk, was e gaauw weer op bainen.

Dat môs ook wel want dou kwam t waark veur hom aan. Noast zien aigen waark en in zien vrije tied mos hai aan de slag om van dij spanten, baalken en holt n nije optrek te baauwen. Dat wur n schuur met staalen en n group en nog wat roemte veur kaalver en schoapen. Ook t aanleggen van stroom en wotter dee e zulf. n Haail kewaai veur dij jonge vent moar hai haar der zien slinger aan en pa was der slim blied mit. Gelukkig haar e nog n poar jongere bruiers dij sums ook wat han-en span dainsten deden.

En zo is t kommen dat d ôlle Hebron, ondanks zien hoge leeftied, n twijde leven kreeg. Dat doar weer n leventige gemainschop n plekje haar. Diz keer gain gemainschop van hulpbehuifige lû, moar van noakommelingen van n'old en staark Grunneger melkvee-ras. Den t wazzen noakommelingen van dij mooie Rood-Bloaren van Klaain Gommelbörg achter Midhoezen dij doar mit n kander, mit schoapen en lammer, vouer en stroo, de kolle winter deur kwammen.

*Ol Hebron nu,
aangevreten door de tand
des tijds*

En aaltied is de naam 'Hebron' bleven. Den der stoan nog immer twij schuren bie boerderij Klaain Gommelbörg, n stainen schuur en Hebron. Wel wat aanvreten deur de taand van de tied, mor toch, ze stoan der nog. En zo hebben ze doar, dij aaltied wizzlende joargetieden van veule joaren overleefd, dij stainen schuur en 'Hebron' en op dag van vandoag worren ze nog aaltied zo nuimt.

As klaainkinder aan opa vruigen woar dij noam Hebron toch wel van doan kwam, din wur der weer verteld: Hou ôl Hebron n twijde leven kreeg. Nee, nait op Groot Bronswiek moar op Klaain Gommelbörg.

Optaikend deur Trijnie Brouwer-Pijper.
Woagenbörgen. Febrouari 2025.

